

ἔδουσι, δὲ μὲ *γιαράδ*σι Πάμφιλ. Οὐλα τὰ γιαιτρικά τὰ δονκίμασα κὶ κανένα δὲ *γιαράδ*σι Ἰμβρ. Ἀφοῦ ἔγ-γιαρα-τίζω τίποτα πῖον, νὰ μὲ γώκης μιὰβ-βίτσαν νὰ κάτσω κειὰ ὅς τῇμ πόρταν νὰ ἴπαντῶ τὲς ποῦλ-λες (γώκης = δώκης, δώσης, ποῦλ-λες = ὄρνιθες) Ρόδ. Τὸ ἀστάρι τοῦ καπύτου σου ἔγ-γιαρατίζει, θέλει πουμπούλι (ἀστάρι = φόδρα, πουμπούλι = συμπλήρωμα) αὐτόθ. Δὲ σὲ *γιαράδ*σε ἡ πα-δρεῖα Τσακίλ. Ἐγιαράτσε μὲ τὸ γιαιτρικὸ Μεγίστ. || Ἀσμ.

Τὰ κανόνια τοὺς ἐβάλ-λον
καὶ ὅς τὶς τάπιες τῶν τὰ βάλ-λον
τοῦ Μιαούλη τὶς χαρίζουν,
γιὰ βουρλότα γιαιρατίζον

Κάσ. Συνών. *γιαραεύω* (Π). β) Ἀξίζω Ἰμβρ. Κάρπ. (Μεσοχώρ.) Κάσ. Κρήτ. Λέσβ. (Πάμφιλ.) Μ. Ἀσία (Κυ-δων.) Σάμ.: Ἡ κόρη αὐτὴ τοῦ γιαιρατίζει Μεσοχώρ. Αὐτὸ τὸ πρᾶμα δὲ *γιαραδί*ζ τίποντα Πάμφιλ. Οἱ γ-ἐλῖες φέτον δὲ *γιαραδί*ζιν Πάμφιλ. Αὐτὸ τὸ τσικούρ δὲ *γιαραδί*ζ τί-ποντα Κυδων. Κρίμα ζ-δου κόπου μ', δὲ *γιαράδ*σι πέδι παρᾶδς (ἐνν. τὸ ἔργον μου) Ἰμβρ. Δὲ σοῦ γεραδίζει αὐτὴ ἡ κοπελίᾶ νὰ τῇ βάρης Κρήτ. Συνών. *γιαρανέω* (Ι). 2) Εὐδοκιμῶ, εὐεκτῶ Κρήτ. (Ἀχεντρ.) Κύπρ. Πελοπν. (Δη-μητσάν. κ.ά.): Νὰ ἰδοῦμε πῶς θὰ *γιαραντί*ση ὁ φίλος Δημη-τσάν. Ἐγὼ ἔγ-γιαρατίζω Κύπρ. Μωρέ, βγάλε μου κ' ἓνα ὀζῶ νὰ *γιαδί*ζῃ σαφὶ γροδόζουλα θὰ μοῦ φορτώσης; (ὀζῶ = ζῶν, σαφὶ = ἐντελῶς, γροδόζουλο = γηρασμένον ζῶν) Ἀχεντρ.

γιαραντίζω (Π) Θράκ. (Τσακίλ.) *γιαραδί*ζω Κρήτ. *γιαραδί*ζω Κρήτ. *γιαρατίν*-νον Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a r a t m a k* = δημιουργῶ.

Δημιουργῶ ἐνθ' ἄν.: Ὁ Θεὸς ἀπὸ μ' ἐγιαράδισε Κρήτ. Μὰ τὸ Θεό, ποὺ μᾶς ἐγιαράδισε αὐτόθ. Πολλὰ κακουρὲς εἴ-σαι, καημένε! — Ἐ, ἐτσὰ μὲ *γιαράδ*ισε ὁ Θεός! (κακουρὲς = καχεκτικὸς) αὐτόθ.

γιαράντισμα τό, *γιαράδ*ισμα Κρήτ. (Κίσ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαραντί*ζω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *γιαε*-*δί*ζω.

Δημιουργία, γέννησις, εἰς τὴν φρ. Διάλε, τὸ *γιαράδ*ισμά σου! (λεγόμενον εἰς ἀπειθῇ ζῶα ἢ ἀτακτοῦντα παιδία ὑπὸ τῶν ὀργιζομένων ἰδιοκτητῶν, γονέων).

γιαράς ὁ, πολλαχ. *γιαρά* Τσακων. (Χαβουτσ.) *γιαῖς* Θράκ. (Ταῖφ.) *γιαράς* Ἀθῆν. (παλαιότ.) Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) Εὐβ. (Κουρ. κ.ά.) Ἡπ. (Ἰωάνν. Τζουμέρκ. κ.ά.) Ἰων. (Βουρλ.) Κάλυμν. Κάρπ. Μέγαρ. Πελοπν. (Βασαρ. Βερεστ. Βούρβουρ. Λακεδ. Λιγούρ. Μαργέλ. Μηλιώτ. κ.ά.) Πόντ. (Ἀμισ. Ὀφ.) Προπ. (Πάνορμ.) Ρόδ. Σκυρ. Στερελλ. (Ἀράχ. Παρνασσ.) Χίος (Πυργ. κ.ά.) — Μακρυγ., Ἀπομν. 2,209 *γιαῖς* Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Ἀνατ. κ.ά.) Μακεδ. (Βλαστ. Χαλκιδ.) Μέγαρ. Προπ. (Μηχαν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ψαρ. Ἰράς Μακεδ. (Κοζ.) *ραγιῖς* Χίος Ἀγιος Γεώργ. *γιαρά* ἡ, Κάρπ. Κάσ. Πόντ. (Κοτύωρ.) Προπ. (Ἀρτάκ.) *γιαρά* Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὀφ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Στερελλ. (Παρνασσ.) Τῆλ. *γερά* Πόντ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a r* = πληγῇ. Ἡ λ. καὶ εἰς λατροσόφ. τοῦ 16ου αἰ. Βλ. Ἀθηνᾶ 43 (1931), 164: «Εἰς μεγάλην *για-ράν*, ὅταν τρέχῃ αἷμα πολύν». Τὸ λῆμμα *ἀγεραλάε*υ-*τος* ἐκ Πόντ. ἐτέθη ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τὸν τύπ. *γιαράς*, πλησιέστατον εἰς τὴν Τουρκ. λ. *y a r a*, ἐκ τῆς ὅπ. προέρ-χεται.

1) Ἀνοικτὴ πληγῇ, ἔλκος, συρίγγιον ἐνθ' ἄν.: Ἀνοιξε ἡ πλάτη τοῦ ἀπ' τὶς *γιαράδες* Εὐβ. (Κουρ.) Ἐχ' ἓνα *γιαῖ* ὅς τοῦ πόδ', ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ περβατήσ' Ἡπ. (Ζαγόρ.) Νὰ πάρ'ς κόκκαλον ἀπὸν ἔλῳνα κὶ νὰ τοῦ στομπῖς σὰν ἀλεύρ' κὶ νὰ τοῦ πασπαλῖς ὅς τοῦ *γιαῖ* αὐτόθ. Μὴ πᾶτ'σι τοῦ παπούτσι μ' κὶ μ' ἔφκισι *γιαῖ* πῖσον ὅς τ' φτέρνα μ' Θεσσ. (Ἀνατ.) Ἐχω ἓνα ἀγιάτρευτο *γιαῖ* Ἡπ. Ἐμώρω-σεν ἡ *γιαῖς* (ἐβελτιώθη ἡ κατάστασις τοῦ, βαίνει πρὸς ἀποθεραπείαν) Μεγίστ. Ἐχ' ἓνα *γιαῖ* ὅς τοῦ πουδάρι τ' κὶ δὲ *γλειῖν* Εὐβ. (Ἀκρ.) Θέλ' πλύσ' μου οὐ *γιαῖς* μὴ κρασί γιὰ νὰ κλείσ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Κακὸν *γιαῖ* νὰ βγάλ'! (ἀρά τὸν ψευδάνθρακα νὰ βγάλῃ) Προπ. (Μηχαν.) Ὅσο γάλας τοῦ ὄωκα, τόσους *γιαράδες* νὰ κάμῃ ὅς τὸ κορμί του! (ἀρά μη-τέρας κατὰ κακοῦ τέκνου) Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἀπ' τὸ γκρέ-μισμα ἔκαμε φοβερὲ *γιαῖ* Σκυρ. Ὁ ἀρμέν'ς ἀνοίγ' *γιαῖ* (ἀρμένης = τὸ φυτὸν Πύρεθρον τὸ παρθένιον) Στερελλ. (Ἀράχ.) Εἶχε βαρύνει *γιαῖ* καὶ ὁ γιαιτρός δὲ δοῦ ἔκαμε τίποτα Πελοπν. (Μάν.) Πά' ὅς τὸ μερὶν ἀνοίξεν τοῦ ἑνας *γιαῖς* Κύπρ. Ἐκαμε τὸ κορμί τοῦ *γιαῖ*δες Θράκ. (Ταῖφ.) Καγκραίνισε ὁ *γιαῖς* τοῦ Μακρυγ., Ἀπομν., 2,206. Τὰ *γιαῖ*δες ἀτ' ἐλαρώθαν (αἱ πληγαὶ τοῦ ἡμέρωσαν, βαίνουν πρὸς ἱασιν) Πόντ. (Τραπ.) || Παροιμ.

Ἡ *γιαῖ* περνᾶ, ἡ κακὸς λόγος δὲ περνᾶ

Προπ. (Ἀρτάκ.) || Ἀσμ.

Πένδε γιαιτροὶ νὰ σὲ ἄστοῦ καὶ δέκα μαθητᾶδες καὶ δεκοχτὼ γραμματικοὶ νὰ γράφουν τὶς *γιαῖ*δες Κάρπ.

Γιαιτρε ποὺ *γιαίνεις* τὶς πληγές, *γιαίνεις* καὶ τὶς *γιαῖ*δες, *γιαίνε* τῆς Σούσας τὴν πληγῇ, καὶ γρόσσα μὴ ρωτᾶς Ἰων. (Φώκ.)

Χίλιοι γιαιτροὶ νὰ τὸ δηροῦν, καὶ γιαιτρεμοὺς μὴν ἔχῃ, κ' ἐγὼ διαβάτης νὰ διαβῶ, ν' ἀλλάζω τοὺς *γιαῖ*δες Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Σὰ δὲ γυαλὶ νὰ ραῖσῃ, σὰ δὲ κερί νὰ λειώσῃ, κ' ἐγὼ διαβάτης νὰ γενῶ, ν' ἀλλάζω τοὺς *γιαῖ*δες Πελοπν. (Λακεδ.) Συνών. *γιαράδα*, *γιαράδι*, *λα-βωματαῖά*, *πληγῇ*.

β) Πυῶδες ἐξάνθημα τοῦ δέρματος, δοθιὴν Προπ. (Μη-χαν.) Συνών. *βουζούνας*, *βουζούνι*, *βούζο*-*νος*, *γιόθος*, *διάσονας*, *διασόνι*, *καλόγε-ρος*, *κοσκινίτης*, *τσιρίλος*. 2) Μεταφ., πόνος ψυχικός, διαρκὴς καὶ ἔντονος, ψυχικὴ ὀδύνη Αἰγιν. Εὐβ. (Κουρ. κ.ά.) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Ἰων. (Σμύρν.) Κάλυμν. κ.ά.: Ἀσμ.

Πάλι σὲ εἶδαν τὰ μάτια μου, πάλι ἄνοιξε ὁ *γιαῖς* μου, πάλι ἄνοιξαν καὶ καίγονται τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου Αἰγιν.

Πάλι σ' εἶδαν τὰ μάτια μου, πάλι ἄνοιξε ὁ *γιαῖς* μου, πάλιν ἐμαραθήκανε τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου Κάλυμν.

Ν' ἄλλοι ἐκείνον π' ἀγαπᾶ καὶ κ' ἐμπορεῖ νὰ παίρῃ ὅς σ' ἔρημον τὴν καρδίαν ἀτ' τρανὸν *γιαῖ*ν πᾶ φέρει (πᾶ' = πάλιν) Πόντ.

γιαρένης ὁ, *γιαράνης* Λυκ. (Λιβύσσ.) *γιαρένης* Ἀθῆν. (παλαιότ.) Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αὐδήμ. Βιζ. Σαμυκόβ. Σκόπ. κ.ά.) Ἰμβρ. Κάρπ. Κρήτ. Κῶς Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πόντ. (Οἶν. κ.ά.) Προπ. (Κύζ. Μαρχαρ.) *γιαρέν*'ς Θράκ. (Ἡρακλίτς.) Δαρδαν. (Λάμψακ.) *γιαρέντης* Θράκ. (Σουφλ.) Κάρπ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) *γιαρένης* Θεσσ. (Ἀνατ.) *γιαρέντ*'ς Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Μακεδ. (Ἀσσηρ. Κοζ. Πελεκῶν. κ.ά.)